

100% Bilaash, 100% Xalaal, 100% Soomaali.

*Tarjumaaddii: Maxamuud Maxamed Cabdi (1985) iyo kuwo kale.
Farsamadii, dib-u-qoristii iyo habeyntii: Eng S Jama.*

001: **Suurat Al-Faatixah**

1. Magaca Eebbe yaan ku bilaabaynaa ee Naxariis guud iyo Naxariis gaar ahba naxariista.
2. Mahad Eebbe ayaa iska leh, barbaariyaha Caalamka (Koonka)
3. Ee Naxariis guud iyo Naxariis gaar ahba naxariista.
4. Ee hanta maalinta abaal-marinta (Qiyaamaha).
5. Adiga ayuun baannu (Ilaahayoow) ku caabbudaynaa, Adiga ayuun baannu (Eebboow) kaa kaalmo dalbaynaa (ku weydiisaneynaa).
6. Ee nagu hanuuni jidka toosan (Xaqa).
7. Jidka kuwii aad u nicmaysay, ee aanad u cadhoonin, luminna.

Suuradanni waa suurad weyn, Kitaabka Ilaahayna ka bilaabmo, wax walbana in lagu billaabo ay fiican tahay.

Salaaddana in lagu akhriyo ay waajib tahay.

Suuraddu waxay kulmineysaa ammaanta Eebbe, mahaddiisa, maalinta Qiyaamaha, cibaadada Eebbe iyo kaalmo weydiisiga Ilaahay.

Iyo inuu Ilaahay ku (innagu) toosyo jidka toosan ee xaqa ah; jidkaas oo ah kii ay qaadeen dadkii fiic-fiicnaa ee Eebbe u nicmeeyey oo ahaa nebiyadii, rumeeyeyaashii, shuhadadii iyo kuwii suubbanaa ee ka leexday waddada (xun) ee kuwii loo cadhooday ee Yuhuudda ahaa iyo kuwii lumay ee Nasaarada ahaa.

Suuraddan magacyo badan ayaa lagu magacaabaa/loogu yeedhaa oo ay ka mid tahay Hooyada Quraanka.

Nebiguna (naxariis iyo nabadgelyo Eebbe korkiisa ha ahaatee) wuxuu yidhi: "Amar kasta oo aan lagu bilaabin bisinka waa naaqus".

Sidoo kale, wuxuu nebigu(NiNKHa) yidhi: "Salaaddu uma jirto ruuxii aan akhriy in Faataxada", waxaa weriyey Bukhaari iyo Muslim.

Fadligeeda halkan kuma soo wada koobi karno, waxaase fiican in la fahmo waxay suuraddani kulmisatay, laguna dhaqmo.

Eebbana dhab loo caabudo, dhabna looga kaalmo dalbado (weydiisto), had iyo jeerna la digtoonaado oo hanuun iyo toosnaan Eebbe la warsado iyo inuu kaa duwo jidka xun ee ay qaadeen xaq-diideyaashu iyo gaalada dhammaanteed.

Rasuulkuna (NiNKHa) wuxuu yidhi: "Dhug badane waa ruuxa naftiisa xisaabiya, una camal fala geeri dabadeed", waxaa weriyey Imaam Axmed iyo kuwo kale.

Al-Faatixah (1-7).

114: **Suurat An-Naas**

Magaca Eebbe yaan ku bilaabaynaa ee Naxariis guud iyo Naxariis gaar ahba naxariista.

1. Waxaad tidhaahdaa (nebiyow) waxaan ka magangalay Eebbaha dadka barbaariya.
2. Ee dadka xukuma.
3. Ee ah Ilaaha dadka.
4. Sharka (iyo xumaanta) waswaasiyaha qarsoon.

5. Ee waswaasiya laabta (qalbiga) dadka.
6. (Kuwaas wax waswasinaya) oo ah jinni iyo insiba.

Sidaa oo kale waxay suuraddani sheegi in Eebbaha awoodda leh laga magan galo xumaanta iyo sharka kuwa wax dhibaya, waxna waswasinaya ee xumaanlowga ah, ama jinni ha ahaadeen ama insi ha ahaadeene.

Waxaa dhab ah in had iyo jeer ay jiraan dhibeyaal war-xumo-tashiil ah oo dadka ka qasa diintiisa, aakhiradiisa iyo noloshiisaba.

Haddaba waa in kuwaas Eebbe laga hoos galaa, lagana digtoonaadaa.

Abuu Darri waxaa laga weriyey inuu yidhi, 'Waxaan u imid rasuulkii Eebbe (naxariis iyo nabadgelyo korkiisa Eebbe ha yeelee) oo masjidka jooga'.

Markaasaan fadhiistay, wuxuuna yidhi: "Abuu Dar ma tukatay?"

Waxaan idhi: "Maya".

Wuxuu yidhi: "istaag oo tuko".

Wuxuu yidhi: "Waan istaagay oo waan tukaday, waana fadhiistay".

Markaasuu yidhi: "Abuu Dar, ka magan gal Eebbe sharka shayaadiinta insiga iyo jinniga".

Markaasuu yidhi: "Waxaan idhi, rasuulki Eebbow insigu ma shayaadiin buu leeyahay?"

Markaasuu yidhi: "Haa.

Waxaa weriyey Imaam Axmad iyo Ibnu Maajah.

An-Naas (1-6).

113: **Suurat Al-Falaq**

Magaca Eebbe yaan ku bilaabaynaa ee Naxariis guud iyo Naxariis gaar ahba naxariista.

1. Waxaad dhahdaa (nebiyow) waxaan ka magan galay Eebbaha subaxa (abuuray).
2. Wixii shar leh sharkiisa.
3. Iyo habeenka sharkiisa markuu madoobaado.
4. Iyo sharka sixirrowga wax ku tufa guntimaha.
5. Iyo sharka xaasidka wax xasda (xaasida).

Suuraddani waxay caddayn ku xidhnaanta Eebbe iyo ka magangalkiisa wixii wax dhiba sida sixirka, xaasidka iyo wax kastoo xun.

Caa'isha waxaa laga weriyey, 'in rasuulkii Eebbe (naxariis iyo nabadgelyo korkiisa Eebbe ha yeelee) markuu xanuunsado uu isku akhri jiray mucawadataynka (labada magangelyo) iskuna tufi jiray'.

'Markuu xanuunku ku darraadayna aan ku akhriyi jiray magangelyooyinka, gacantiisana jidhkiisa ku masixi jiray barako darteed'.

Waxaa sheegay Bukhaari, Imaamu Maalik, Abuu Daa'uud iyo Nasaa'i.

Al-Falaq (1-5).

112: **Suurat Al-Ikhlaas**

Magaca Eebbe yaan ku bilaabaynaa ee Naxariis guud iyo Naxariis gaar ahba naxariista.

1. Waxaad tidhaahdaa (nebiyow) Eebbe waa keli (wehelna ma leh).
2. Waana Seyid (deeqtoon).
3. Eebbe wax ma dhalin, isna lama dhalin.
4. Wax la mid ahina majiro.

Suuraddani waa suurad gaaban, hase yeeshee, waa suurad aad iyo aad u weyn.

Waxayna soo degtay markay gaaladii Qureysheed nebiga (NINKHA) ku yidhaahdeen 'Eebbahaaga noo tilmaan'.

Wuxuuna Eebbeheen ku caddeeyay suuraddan inuu keli yahay.
 Maxaa yeelay wehel uma baahna, inuu Seyid kaaftoon yahay, dadkuna u baahan yihiin.
 Inaanu wax dhalin siday gaalada qaarkood sheegtay.
 Wax la mid ahina aanu jirin.
 Bukhaari wuxuu weriyey, 'in aan Eebbe cidna uga adkaysi badnayn dhib uu maqlay, ilmay u sheegeen isna wuu arsuqaa oo cafiyaa'.
 Hadalkii Eebbe ee Qudsiga ahaa waxaa ku sugnaaday: "Tbnu Aadam wuu i beeniyey, kumana habboona.
 Wuuna i caayey, kumana habboona.
 Beenintiisu waa inuu yidhi 'iima soo celiyo (Eebbe) siduu igu bilaabay'.
 Bilawguna iigama fududa soo celinta.
 Caydiisuna (Ibnu Aadam) waa inuu yidhi 'Eebbe ilmuu yeeshay'.
 Aniguna waxaan ahay keli Seyid ah, mana dhalin, laymana dhalin, wax ila mid ahina ma jiro",
 waxaa wariyey Bukhaari.
Al-Ikhlaas (1-4).

111: **Suurat Al-Masad**

Magaca Eebbe yaan ku bilaabaynaa ee Naxariis guud iyo Naxariis gaar ahba naxariista.
 1. Waxaa khasaaray gacmihii Abuu Lahab, halaagmayna.
 2. Waxna uma tarin xoolihiisii iyo wuxuu kasbadayna.
 3. Wuxuuna geli naar olol leh.
 4. Haweeneydiisii qoryaha (xaabada) xambaari jirtayna (waxay geli naar).
 5. Luqunteedana waxaa la yeeli xadhig liif ah.

Suuraddani waxay soo degtay mar nebigo (naxariis iyo nabadgelyo korkiisa Eebbe ha yeelee) uu koray goor subax ah buurta Safa, dadkana u yeedhay, kuna yidhi: "Haddaan col idin soo weerari idiin sheego, ma i rumaysanaysaan?"
 Markaasay yidhaahdeen: "Waannu ku rumaysan, runna waannu kugu naqaannaa".
 Markaasuu yidhi: "Haddaba waxaan idiin ka digi caddibaadda Eebbe".
 Abuu Lahab baa markaa yidhi: "Khasaare ha kugu dhecee ma waxaas ayaad noogu yeedhay?"
 Waxayna ku tusi suuraddu inaan qaraabannimo iyo xoolo iyo carruur midna wax taraynin hadduu ruux lumo, xaqana ka leexdo sida Abuu Lahab iyo haweenaydiisii xumaanta ku taageertay.
Al-Masad (1-5).

110: **Suurat An-Nasr**

Magaca Eebbe yaan ku bilaabaynaa ee Naxariis guud iyo Naxariis gaar ahba naxariista.
 1. Markuu yimaaddo gargaarkii Eebbe iyo fatxiga (furashada Maka).
 2. Oo aad aragtid dadkoo diinta Eebbe u soo geli kooxo.
 3. U tasbiixso Eebbe adigoo ku mahadin, dembi-dhaafna weydiiso illeyn (Eebbe) waa dembi-dhaaf badane e.

Suuraddani waxay soo degtay ayaamihii u dambeeyay ee noloshii nebiga (naxariis iyo nabadgelyo korkiisa Eebbe ha yeelee) isagoo Eebbe fari in marka magaalada barakaysan ee Maka la soo celiyo ee dadkuna Islaannimada ay koox koox u galaan, inuu nebigo cibaadada Eebbe badiyo, kana toobbad dalbo (Eebbe).
 Waxayna ku tusi suuraddu nicmadoo lagu shukriyo iyo in Eebbe uu diintiisa u gargaari.
 Waxaa kale oo ay ku tusaysaa ajashii nebiga (nabadgelyo iyo naxariis korkiisa Eebbe ha yeelee).
 Nin deris u ahaa Jaabir Bini Cabdillaahi ayaa wuxuu yidhi: "Waxaan ka soo galay safar.
 Markaasuu ii yimid Jaabir Bini Cabdillaahi, ina salaamay.

Markaasaan uga sheekeeyay siduu dadku u kala tegay iyo waxay la yimaaddeen".
Markaasuu Jaabir ooyay, isagoo leh 'waxaan rasuulkii Eebbe (naxariis iyo nabadgelyo korkiisa ha yeelee) ka maqlay isagoo leh': "Dadku waxay ku galeen diinta Eebbe kooxo, waxayna uga bixi doonaan kooxo".

Waxaa weriyey Imaam Axmad.

An-Nasr (1-3).

109: **Suurat Al-Kaafiruun**

Magaca Eebbe yaan ku bilaabaynaa ee Naxariis guud iyo Naxariis gaar ahba naxariista.

1. Waxaad tidhaahdaa, gaalooy.
2. Ma caabbudayo waxaad caabbudaysaan.
3. Idinkuna ma caabbudaysaan Eebabha aan caabbudo.
4. Mana caabbudin waxaad caabbuddeen.
5. Idinkuna (hadda) ma caabbudaysaan Eebbaha aan caabbudo.
6. Idinkuna Diintiinna ayaad leedihiin, aniguna diintayda ayaan leeyahay.

Suuraddani waxay soo degtay markii gaaladii Quraysheed ay nebiga (NINKHA) weydiisteen inuu Ilaahyadooda (sanamyadooda) sano caabbudo, iyaguna Ilaahiisa ay sano caabbudaan.

Markaasaa Eebbe soo dejiyay suuraddan, maxaa yeelay Ilaahay wax ka soo hadhay oo la caabbudo ama laga Eebba yeeshaa ma aha isku soo dhowaansho.

Ee waxaa isku soo dhowaansho ah xumaantoo laga tago iyo wanaagga oo la raaco.

Waxayna ku tusi suuraddu inaan ruuxna qasab lagu islaaminnin.

Rasuulkii Eebbana (naxariis iyo nabadgelyo korkiisa Eebbe ha yeelee) wuxuu ahaa markuu seexanaayo kii akhriya suuraddan ilaa uu ka dhammeeyo, waxaa weriyey Dhabaraani.

Al-Kaafiruun (1-6).

108: **Suurat Al-Kawthar**

Magaca Eebbe yaan ku bilaabaynaa ee Naxariis guud iyo Naxariis gaar ahba naxariista.

1. Annagaa ku siinnay nebiyoow waadi Janno (iyo khayr badan).
2. Ee u tuko Eebbahaa dartiis, waxna u gawrac.
3. Ruuxii ku necebna waa mid cidhib beelay.

Eebbe wuxuu ugu nicmeeyay nebigiisa Muxammad ah (naxariis iyo nabadgelyo korkiisa Eebbe ha yeelee) waadi janno, wuxuuna faray in shukri dartiis uu u tukado oo salaadda daa'imo, waxna gawrac.

Wuxuuna u sheegay in ruuxii (nebiga) la collooba uu cidhib beeli.

Ibnu Cumar wuxuu yidhi: "Eebbe wuxuu nebiga siiyay webi ku yaal jannada oo labadiisa dhinac dahab iyo fiddo yihiin, oo jowhar daadin, biyihiisuna ka cad yihiin caano, kana macaan yihiin malab", waxaa weriyey Tirmidi.

Al-Kawthar (1-3).

107: **Suurat Al-Maacuun**

Magaca Eebbe yaan ku bilaabaynaa ee Naxariis guud iyo Naxariis gaar ahba naxariista.

1. Ka warrama kan beenin abaalmarinta (Qiyaamaha).
2. Kaas oo xooga agoonta (xaqeeda).
3. Aan kuna boorrinaynin quudinta miskiinka.
4. Waxaa halaag u sugnaaday kuwa tukan (waa munaafiqiinta).
5. Ee haddana halmaansan (illowsan) salaaddooda.

6. Dadkana is tusa.
7. Una diida alaabta (laysugu kaalmeeyo).

Abaalmarinta oo la beeniyo, agoonta oo la dhibo, masaakiinta oo aan wax lagu sadaqaysanin iyo salaadda oo la iska hilmaamo (illaawo).

Dadka oo la is tustuso iyo weelasha iyo kaalmada oo la ceshado waa arrimo xun xun oo aanay wanaagsanayn in loo dhawaado.

Rasuulkii Eebbana (naxariis iyo nabadgelyo korkiisa Eebbe ha yeelee) wuxuu yidhi: "Ruuxii dadka maqashiiya camalkiisa, Eebbana wuxuu maqashiiyaa khalqigiisa, wuuna xaqiraa wuuna yareeyaa", waxaa weriyey Imaam Axmad.

Al-Maacuun (1-7).

106: **Suurat Quraysh**

Magaca Eebbe yaan ku bilaabaynaa ee Naxariis guud iyo Naxariis gaar ahba naxariista.

1. Caadaysigii Qureysheed.
2. Ee ay ka caado- yeesheen safarka xagaaga iyo jiilaalka darteed.
3. Ha u caabbudeen Eebbeha beydka (Kacbada).
4. Eebbahii ka quudiyay gaajo, kana aammin geliyay cabsi.

Eebbe isagaa abuuray dadka, isagaana quudiya.

Halkanna wuxuu ku mannaystay oo xusuusiyay Qurayshtii reer Maka siduu Eebbe ugu nicmeeyay.

Taas oo ah inuu kulmiyay, baahina ka quudiyay oo cabsina ka nabadgeliyay si ay Eebbe ugu mahadnaqaan, oo ay waajib tahay inay caabbudaan (Eebbe).

Ruuxii Eebbe u nicmeeyana shukrigeeda (mahadnaqeeda) ayaa ku waajib ah.

Rasuulkii Eebbana (naxariis iyo nabadgelyo korkiisa Eebbe ha yeelee) wuxuu akhriyay suuraddan markaasuu yidhi: "Magaciin ba' Qureysheey! Caabbuda Eebbaha beydka (Kacbada), idinka quudiyay gaajo, idinkana aammin yeelay cabsi".

Quraysh (1-4).

105: **Suurat Al-Fil**

Magaca Eebbe yaan ku bilaabaynaa ee Naxariis guud iyo Naxariis gaar ahba naxariista.

1. Ma og tahay sida Eebbe ku falay (u galay) asaxaabtii maroodiga (colkii).
2. Miyaan Eebbe ka yeelin dhagartoodii wax dhumay.
3. Oo aanu ku dirin korkooda shimbiro kooxo ah.
4. Kuna tuuraya dhagaxyo la kululeeyay.
5. Markaas Eebbe ka yeelay bal la daaqay sidiisii.

Suuraddani waxay ka warrami arrin dhacday nebiga (naxariis iyo nabadgelyo korkiisa Eebbe ha yeelee) dhalashaddiisii wax yar ka hor.

Nin gaal Xabashi ah (Abraha) ayaa Yaman ka soo duulay, si uu u soo dumiyay Kacbada sharafta leh.

Markuu Maka ku soo dhow yahay, ayaa Eebbe ku sii daayay shimbiro dhagaxyo ku tuuri (ganaaya).

Colkiina sidaas ayuu ku jabay, Kacbaadiina u nabadgashay.

Arrintaasu la yaab ma leh, maxaa yeelay Eebbe isagaa awood leh, immisayse dhacday wax shimbiro ka yar intay wax halaageen.

Al-Fil (1-5).

104: **Suurat Al-Humazah**

Magaca Eebbe yaan ku bilaabaynaa ee Naxariis guud iyo Naxariis gaar ahba naxariista.

1. Halaag wuxuu u sugnaaday xanle wax ceebeeya oo dhan.
2. Oo xoolaha kulmiya (xaqana ku bixinin).
3. Ma wuxuu u malayn in xoolihiisu waari.
4. Sidaas ma aha ee waxaa lagu tuuri (naarta) Xudhama.
5. Ma taqaannaa Xudhama.
6. Waa naarta Eebbe ee la huriyay.
7. Gubaysana quluubta (kulayl dartiis).
8. Waana lagu dabooli naartaas gaalada.
9. Tiirar la fidiyay ayayna ahaan dhexdeeda.

Xanta, dadkoo la xaqiro oo la yaso iyo xoolahoo la kulmiyo oo aan xaq lagu bixinin waa arrimo xun.

Ruuxii ku kacana sabab ugu noqota naar gelideed.

Sidaas daraadeed, waa in la iska jiraa (ilaaliyaa) xumaanaha la soo sheegay illeen xan wax kuuma qabato, xoolana kuma waariyaane.

Al-Humazah (1-9).

103: **Suurat Al-Casr**

Magaca Eebbe yaan ku bilaabaynaa ee Naxariis guud iyo Naxariis gaar ahba naxariista.

1. Eebbe wuxuu ku dhaartay waqtiga (casarka ah).
2. In dadku khasaare ku sugan yahay.
3. Marka laga reebo kuwa rumeeyay xaq ee camal fiican fala, isuna dardaarma xaq, isuna dardaarma samirka.

Suuraddani waa suurad gaaban, hase yeeshee, aad u weyn.

Waxayna caddaysay in dadku khasaaray wixii ka soo hadhay kuwa xaq rumeeyay, camal wanaagsanna la yimid ee wanaagga is faray, samirkana isu dardaarmay.

Dhabaraani wuxuu ka weriyey Cubaydullaahi Binu Xafse inuu yidhi: "Laba ruux oo asxaabtii rasuulka ka mid ahi waxay ahaayeen hadday kulmaan in aanay kala tegin isagoon midkood akhriyin suuraddan ilaa dhammadkeeda, markaasay isa salaami jireen".

Imaamu Shaaficina (Eebbe ha ka raalli noqdee) wuxuu yidhi: "Dadku hadday suuraddan fiiriyaan (u fiirsadaan) way u waasac noqon lahayd (ku fillaan lahayd).

Al-Casr (1-3).

102: **Suurat At-Takaathur**

Magaca Eebbe yaan ku bilaabaynaa ee Naxariis guud iyo Naxariis gaar ahba naxariista.

1. Waxaa idin shuqliyay (mashquuliyey) dadow wax badsasho (iyo isu faanid).
2. Intaad xabaalaha ka tagtaan (dhimataan).
3. Sidaas ma aha ee waad ogaan doontaan.
4. Haddana sidaas ma ahee waad ogaan doontaan (faanka cidhibtiisa).
5. Haddaad dhab ahaan wax u og tihiin (waad dayn lahaydeen xumaanta).
6. Dhab ahaan baad u arkaysaan (naarta) Jaxiima.
7. Ka dibna waxaad u arkeysaan naartaas si yaqiin (run) ah.
8. Waxaana la idin warsan (weydiin) Maalintaas nicmadii.

Faan iyo isla wayni wax qiima ah ma leh, waxaana lagala kulmaa cidhib xumo iyo khasaare.

Marse haddii la dhiman, dhab ahaanna wax loo arki doono oo nicmadii adduunyadana la is weydiin doono, waa in wanaag la hormarsadaa.

Xoolo iyo dad isugu faanna laga tagaa.

Xooluhu maxay tari haddaan wanaag loo hormarsannin.

Rasuulkii Eebbana (naxariis iyo nabadgelyo korkiisa Eebbe ha yeelee) wuxuu yidhi: "Maydka waxaa raaca saddex; laba way soo noqon, midna wuu la jiraa.

Waxaa raaci ehelkiisa, maalkiisa iyo camalkiisa; waxaa soo noqon ehelkiisii iyo maalkiisii, waxaana ku hadhi camalkiisii", waxaa weriyey Bukhaari, Muslim iyo Tirmidi.

At-Takaathur (1-8).

101: **Suurat Al-Qaaricah**

Magaca Eebbe yaan ku bilaabaynaa ee Naxariis guud iyo Naxariis gaar ahba naxariista.

1. Qaaricada (qalbiga garaacda).
2. Qaarica maxay tahay.
3. Mase taqaannaa Qaarico.
4. Waa Maalinta dadku noqon sida baalallay.
5. Buuruhuna ay noqon sida suuf kala firdhay.
6. Ruuxiise miisaankiisa (fiican) cuslaado.
7. Wuxuu ku noolaan nolol raalli ah.
8. Ruuxiise uu fududaado miisaankiisu (fiican).
9. Wuxuu u hoydaa (naarta) Haawiya.
10. Ma taqaannaa Haawiya.
11. Waa naar kulayl daran.

Maalinta Qiyaame magacyo badan bay leedahay, waxayna ku tusin weynideeda, siduu yidhi Seyid Cali Binu Abii Daalib: "Magacyada badani waxay ku tusi weynida ka (wixii) leh".

Waana maalin miisaan caddaalad la taagi, ruux walibana uu la kulmi wuxuu hormarsaday oo ah abaalmarin janno wanaagsan ama naar kulayl badan.

Rasuulkii Eebbana (naxariis iyo nabadgelyo korkiisa Eebbe ha yeelee) wuxuu yidhi: "Naartiibaa u dacwootay Eebbeheed iyadoo leh, 'Eebboow qaarkay baa qaar cunay'.

Markaasuu u idmay laba neefsasho; mid qabowga ah iyo mid kulaylka ah, waana qabowga u daran ee aad heshaan xagaagii iyo kulaylka u daran ee aad heshaan Jiilaalkii", waxaa weriyey Bukhaari iyo Muslim.

Al-Qaaricah (1-11).

100: **Suurat Al-Caadiyaat**

Magaca Eebbe yaan ku bilaabaynaa ee Naxariis guud iyo Naxariis gaar ahba naxariista.

1. Eebbe wuxuu ku dhaartay fardaha jihaadka u orda, iyagoo qaylin (dananaya).
2. Iyo kuwa dabka qoobkooda ku ifiia (guuraha).
3. Iyo kuwa cadawga weerara subaxdii.
4. Ee boodhka kiciya.
5. Cadawgana dhexgala.
6. Ee dadku Eebbohood waa diideen.
7. Arrintaasna dadku wuu og yahay.
8. Dadkuna xoolo jacaylka waa ku daran yahay.
9. Miyaanu ogayn marka xabaalaha waxa ku jira la soo bixiyo.
10. Laabaha waxa ku qarsoonna la muujiyo.
11. In Eebbohood Maalintaas og yahay.

Jihaadka gaaladu waa arrin weyn oo waajib ah.
Kaas oo ah in loo darbado wax kasta oo qalab ah.
Qiimaha arrintaasna waxaa ku tusaya in Eebbe ku dhaartay.
Waxaa kale oo ay suuraddu inna tusaysaa madax adayga dadka iyo xoolo jacaylkooda.
Marse haddii Qiyaame la iman, qalbiga wixii ku qarsoonaana la muujin oo Eebbana wax walba og yahay.
Sow in loo darbado (Eebbe/Qiyaame), khayrkana la badiyaa ma habboona.
Al-Caadiyaat (1-11).

099: **Suurat Az-Zalzal**

Magaca Eebbe yaan ku bilaabaynaa ee Naxariis guud iyo Naxariis gaar ahba naxariista.

1. Marka dhulka la gilgilo.
2. Dhulkuna soo bixiyo culayskiisii (wixii ku aasnaa).
3. Dadkuna (gaaladuna) yidhaahdaan maxay leedahay.
4. Maalintaas waxay ka sheekayn warkeeda.
5. Maxaa yeelay Eebbaa u waxyooday.
6. Maalintaas dadku way soo bixi, iyagoo kala tagsan (xagga diinta iyo camalkaba) si ay u arkaaan camalkooda.
7. Ruuxiise wax yar oo khayr ah falaa wuu arki.
8. Ruuxiise wax yar oo shar ah falaa wuu arki.

Qiyaamuhu waa xaq sagan si ruux walba looga abaal mariyo camalkiisa.
Khayr ruuxii falaa wuu la kulmi, xumaan yar ruuxii sameeyaana wuu arki.
Ruux walbana siduu ka diin yeesho ayaa lagu abaal marin.
Abuu Hurayra waxaa laga weriyey inuu yidhi: "Rasuulkii Eebbe (naxariis iyo nabadgelyo korkiisa Eebbe ha yeelee) ayaa akhriyey aayaddan 'Maalintaas waxay ka sheekayn warkeeda'."
Wuxuuna yidhi: "Ma ogtihiin warkeeda?"
Waxay yidhaahdeen: "Eebbe iyo rasuulkiisaa og".
Wuxuu yidhi: "Warkeedu waa inay ku marag kacdo addoon kastaaba wuxuu ku camal falay korkeeda, iyadoo odhan 'wuxuu camal falay sidaa iyo sidaa maalin hebla iyo maalin hebla'.
Warkeedu waa kaas", waxaa weriyey Axmad iyo Tirmidi iyo Nasaai.
Az-Zalzal (1-8).

098: **Suurat Al-Bayyinah**

Magaca Eebbe yaan ku bilaabaynaa ee Naxariis guud iyo Naxariis gaar ahba naxariista.

1. Ma aha kuwii gaaloobay ee ahaa ehlu kitaabka (Yuhuud iyo Nasaara) iyo gaaladii kuwo ka taga (xumaanta) intuu uga yimaaddo wax cad (xujo ah).
2. Oo ah rasuul Eebbe oo akhriyi Kutub daahir ah.
3. Oo xukun fiicani ku yaal.
4. Mana kala tegin gaalada ehlu Kitaabka ahi intuu uga yimaaddo xaq cad (xasad dartiis).
5. Dadkana waxaan Eebbe caabbudiddiisa ahayn lama farin iyagoo u keli yeeli Eebbe Diinta, toosanna, oo salaadda oogi, sekadana bixin; sidaasina waa diinta toosan.
6. Kuwa gaaloobay oo ehlu Kitaabka ah iyo gaaladii waxay geli naarta Jahannama, ayna ku waari dhexdeeda; kuwaasina waa kuwa ugu shar badan khalqiga.
7. Kuwa se rumeeyay xaq, camal fiicanna falay; kuwaasi waa kuwa ugu khayr badan khalqiga.

8. Abaalkooda ay Eebbe agtiisa ku leeyihiin waa jannooyin negaadi, dhexdoodana ay dureeri (qulquli) webiyaal, ay kuna waari dhexdooda weligood. Eebbaa ka raalli noqday, iyaguna way ka raalli noqdeen. Arrintaasuna waxay u sugnaatay qofkii Eebbe-ka-yaab ah!

Suuraddu waxay sheegi xumaanta gaalada iyo in nebiga (NINKHA), Quraanka iyo xaqaba ay diidi xaasidnimo, kibir iyo xaq diidnimo awgeed.

Hase yeeshee, diinta iyo wanaaggeeduba waa cad yihiin sida maalinta oo kale.

Dadkuna waa laba; muu'min khayr badan oo janno geli iyo gaal shar iyo xumaan badan oo naar geli (Eebbe ha naga koriyee).

Nebiguna (naxariis iyo nabadgelyo korkiisa Eebbe ha yeele) wuxuu yidhi: "Yuhuudi waxay u kala tagtay (qeybsantay) kow iyo toddobaatan qeybood.

Nasaarina waxay u kala tageen (jabeen) laba iyo toddobaatan gaybood.

Ummaddanina waxay u kala tegi (go'i) saddex iyo toddobaatan qeybood - dhammaanna naarta ayey geli mid (hal qeyb) mooyee!"

Waxay yidhaahdeen: "Waa tee (qeybtaa jannada geli) rasuulkii Eebboow?"

Wuxuu yidhi: "Waa tan (kooxda) ku socota sida aannu nahay aniga iyo asxaabtaydu".

Al-Bayyinah (1-8).

097: **Suurat Al-Qadr**

Magaca Eebbe yaan ku bilaabaynaa ee Naxariis guud iyo Naxariis gaar ahba naxariista.

1. Annagaa soo dejinnay Quraanka habeenka Laylatul Qadarka ah (sharafta leh).
2. Ma taqaanna Laylatul Qadarka.
3. Waa habeen ka khayr badan kun bilood (oo kale).
4. Waxaana soo dega malaa'iigta (kale) iyo malaku Jibriil habeenkaas, idanka Eebe dartiis iyo amarkiisa.
5. Waana habeen nabadgelyo inta waagu ka beryi.

Wuxuu Eebbe innoogu sheegay suuraddan inuu Quraanka sharafta leh soo dejiyay habeenkaa wanaagsan ee ka khayrka badan kun bilood.

Waxaana la sheegay in habeenkaasi ku jiro bisha barakaysan ee Soon (Ramadaan).

Sidaas daraadeed, mar hadduu yahay habeen sharaf leh, malaa'iigtuna soo degi oo habeen nabadgelyana uu yahay, waa in lagu dedaalaa sidii loo heli lahaa oo wanaagga la badiyo, xumaantana la yareeyo.

Abuu Hurayra waxaa laga weriyey, 'in rasuulkii Eebbe (naxariis iyo nabadgelyo korkiisa Eebbe ha yeele)' uu yidhi: "Ruuxii istaaga Laylatu Qadarka (salaad) rumayn iyo ajar doonid darteed, waa loo dhaafaa wixii hormaray oo dembigiisa ah", waxaa weriyey Bukhaari iyo Muslim.

Al-Qadr (1-5).

096: **Suurat Al-Calaq**

Magaca Eebbe yaan ku bilaabaynaa ee Naxariis guud iyo Naxariis gaar ahba naxariista.

1. Wax ku akhri nebiyoow magaca Eebbe ee abuuray (khalqiga).
2. Dadkana ka abuuray Calaq[wax yar oo ku dhega derbiga riximka (dib u eegaha)].
3. Akhri, Eebbena waa kan sharafta leh.
4. Ee dadka baray sida qalinka wax loogu qoro.
5. Dadkana baray wax aanay aqoonnin.
6. Sidaas ma aha ee dadku (gaaladu) waa gudbeen.
7. Markuu isku ogaaday hodontinnimo.

8. Eebbahaa xaggiisa ayaase loo noqon.
9. Ka warrama midka ka reebaya.
10. Addoon (Eebbe) oo tukan salaadda.
11. Bal ka warrama hadduu ka laga reebi hanuunsan yahay (waa nebiga).
12. Ama uu fari Eebbe ka yaabid.
13. Balse ka warrama hadduu midka wax ka reebi uu beeniyay (xaqa), kana jeedsaday (waa Abuu Jahal iyo wixii la mid ahe).
14. Miyaanu ogayn in Eebbe arko.
15. Sidaas ma aha ee haddii aanu joogin waxaannu qaban foodda.
16. Food beenaleey ah, gefna badan.
17. Ha u yeedho gargaarihiisa.
18. Waxaannu u yeedhi malaa'iig darane.
19. Sidaas ma aha ee warkiisa ha maqlin, sujuudna, una dhowoow (Eebbe).

Suuraddani waa suuraddii Quraanka u soo hor degtay.

Waxayna ka bilaabatay faridda wax barashada iyo qalinka, taas oo ku tusaysa sida diinta Islaamku ugu horrayso waxbarashada iyo la dagaallanka jahliga.

Waxaa kale oo ay ku tusaysaa xumaanta, isla weynida iyo dadka oo xaqa laga reebo, iyo inaan la maqlin xumaanle warkiis ee Eebbe lagu xidhnaado illeyn isagaa xoog iyo awoodba lehe.

Abuu Hurayra waxaa laga weriyey, 'in rasuulkii Eebbe (naxariis iyo nabadgelyo korkiisa Eebbe ha yeelee), uu yidhi: "Addoonku wuxuu Eebbihiis ugu dhow yahay markuu sujuudsan yahay ee badiya ducada", waxaa weriyey Muslim.

Al-Calaq (1-19).

095: **Suurat At-Tiin**

Magaca Eebbe yaan ku bilaabaynaa ee Naxariis guud iyo Naxariis gaar ahba naxariista.

1. Eebbe wuxuu ku dhaartay tiinka iyo seytuunka.
2. Iyo dhuuri Siina (Buurta Siinaay).
3. Iyo magaaladan aamminka ah (Maka).
4. Ee waxaannu ku abuuray dadka muuqaal toosan.
5. Kaddibna waxaan u celinaynaa hoos (gabow dartiis).
6. Hase yeeshee, kuwa rumeeyey xaqa, camal wanaagsanna falay, waxay mudan ajar aan go'aynin.
7. Ee maxaa gaalada u sababay beeninta Qiyaamada intaas ka dib.
8. Miyaanu Eebbe ahayn kan ugu xukun wanaagsan (Eebbaa xukun wanagsan).

Suuraddani waxay ka warrami sida Eebbe u abuuray dadka, una wanaajiyey abuurkiisa.

Haddana ugu celin gabow iyo tabar yari ciddii cimrida (da' weyn gaadha geeri horteed).

Eebbana wuxuu ku abaal marin kuwa wanaagga falay wanaag iyo ajar aan dhammaaneynin.

Eebbana waa kan xukunkiisu caaddilka iyo xaqa yahay, uguna fiican yahay.

Abuu Hureyra waxaa laga weriyey: "Hadduu mid idinka mid ahi akhriyo suuraddan iyo dhamaadkeeda, ha yidhaahdo, 'waxaan ka mid ahay kuwa marag furi'."

At-Tiin (1-8).

094: **Suurat Ash-Sharx**

Magaca Eebbe yaan ku bilaabaynaa ee Naxariis guud iyo Naxariis gaar ahba naxariista.

1. Miyaannaan kuu waasicinin laabta (kuu nuurin).
2. Oo aanaan kaa dejinin culayskii.

3. Dhabarka kaa cusleeyay.
4. Miyaannaan kor yeelin magacaaga (xusiddaada).
5. Cidhiidhina waxaa ku dhow fudayd (faraj).
6. Cidhiidhina waxaa ku dhaw fudayd.
7. Ee markaad salaadda dhammayso isku dhib (samo fal).
8. Eebbana (khayr) ka rajee.

Eebbe wuxuu nebiga (naxariis iyo nabadgelyo korkiisa Eebbe ha yeelee) ku mannaaystay wanaag badan sida laabta oo loo nuuray, culayska oo laga dejiyay iyo magaciisa oo la kor yeelay.

Wuxuuna Eebbe sheegay in cidhiidhi kasta faraj ku dhow yahay (ku xigo).

Wuxuuna faray in ducada iyo khayrkana lagu dadaalo, Eebbana wanaag laga rajeeyo.

Qataada waxaa laga weriyey, 'in loo sheegay in rasuulkii Eebbe (naxariis iyo nabadgelyo korkiisa ha yeelee) asaxaabtiisii ugu bishaareeyay Aayaddan', yidhina: "Hal cidhiidhi kama adkaado laba fudayd", waxaa weriyey Ibnu Jariir.

Ash-Sharx (1-8).

093: **Suurat Ad-Duxaa**

Magaca Eebbe yaan ku bilaabaynaa ee Naxariis guud iyo Naxariis gaar ahba naxariista.

1. Eebbe wuxuu ku dhaartay barqinka (barqada).
2. Iyo habeenku markuu xasilo (madoobaado).
3. Inaan Eebbe kaa tegin nebiyoow, kuuna cadhoonin.
4. Aakhiraana kaaga khayr badan Adduunka.
5. Eebbaana ku siin doona (wanaag), waadna raalli noqon.
6. Miyaanu ku helin Eebbahaa adigoo agoon ah, oo aanu ku dhoweynin.
7. Miyaanuse ku helin adigoo baadi ah, oo aanu ku hanuunin.
8. Miyaanuse ku helin adigoo caydh ah, oo aanu ku hodminnin (kuu waxyoonnin).
9. Ee agoonta ha xoogin (hana dhibin).
10. Ka wax su'aalina ha canaan.
11. Nicmada Eebbahaana ka sheekee (ku mahadnaq).

Suuraddani waa suurad weyn sida suuradaha Quraanka ee kaleba.

Waxayna ku soo degtay mar nebigo (naxariis iyo nabadgelyo korkiisa Eebbe ha yeelee) uu xanuunsaday, gaaladuna yidhaahdeen 'Maxammad shaydaankiisii wuu ka tegay', iyagoo ula jeeda malaku-Jibriil oo waxyiga dib ula yara dhacay.

Eebbana wuxuu suuradda ku sheegay nicmooyin uu nebigo siiyay iyo agoonta in aan la dhibin, kuwa dhibaataysanna ee wax warsanna aan la canaan, nicmada Eebbana lagu mahadiyo.

Rasuulkuna (naxariis iyo nabadgelyo korkiisa Eebbe ha yeelee) wuxuu yidhi: "Hodontinnimadu ma aha xoolo badni, laakiin hodontinnimadu waa hodonnimada nafta", waxaa weriyey Bukhaari iyo Muslim.

Ad-Duxaa (1-11).

092: **Suurat Al-Layl**

Magaca Eebbe yaan ku bilaabaynaa ee Naxariis guud iyo Naxariis gaar ahba naxariista.

1. Eebbe wuxuu ku dhaartay habeenku markuu wax qariyo.
2. Iyo markay maalintu muuqato (ifto).
3. Iyo abuuridda dadka lab iyo dhedigba.
4. In camalkiinnu (dadow) kala duwan yahay.
5. Ruuxiise bixiya (xuquuqda), Eebbana ka dhawrsada.

6. Rumeeyana tii wanaaga badnayd (ciwal).
7. Waxaanu u fududaynaa wanaagga (iyo jidka fiican).
8. Ruuxiise ku bakhayla xoolaha isna deeqtoonaysiiya (is kibriya).
9. Beeniyana tii wanaaga badnayd (ciwal).
10. Waxaan u fududaynaa jidka xun.
11. Xoolihiisuna wax uma taraan markuu halaagsamo.
12. Annagaa wax hanuuninna.
13. Aakhariyo iyo Adduunbana annagaa iska leh.
14. Waxaan idiinka digaynaa naar kulayl daran.
15. Oo aanu geleynin ruux xun mooyaane.
16. Oo xaqa beeniyay, jeedsadayna.
17. Waxaana ka fogaada (gelidda naartaa) ruuxii Eebbe ka dhawrsada.
18. Ee (wax ka) bixiya xoolihiisa si uu daahir u noqdo.
19. Ruux wax ugu nicmeeyayna oo aanu abaalmarinna ma jirin.
20. Ee wuxuu u bixin dar Eebbaha sarreeya.
21. Wuuna raalli noqon doonaa ruuxaasi.

Eebbe wuxuu ku dhaartay in camalka dadku kala duwan yahay.

Ruuxii toosanna jidka wanaagsan loo fududayn, ruuxii beeniya (Xaqa) oo qalloocdana uu jid xun qaadi.

Aakhiro iyo Adduunna Eebbaa iska leh, ee waa in laga digtoonaado xumaanta, wanaagga iyo dar Eebbe wax u bixintana lagu dadaalo.

Jaabir Bini Cabdillaahi waxaa laga weriyey inuu yidhi: "Rasuulkii Eebboow ma waxaan u camal falaynaa amar la dhammeeyay mise amar aanu cusboonayn?"

Markaasuu nebigu (NINKHA) yidhi: "Amar la dhammeeyay".

Markaasuu Suraaqo yidhi: "Camalku maxaa weeye markaa?"

Rasuulkii Eebbe (naxariis iyo nabadgelyo korkiisa Eebbe ha yeelee) markaas wuxuu yidhi:

"Ruuxii camal faliba waxaa loo fududayn camalkiisa", waxaa weriyey Muslim. (Macnihii wanaag ama xumaan qofba kuu doorto!)

Al-Layl (1-21).

091: **Suurat Ash-Shams**

Magaca Eebbe yaan ku bilaabaynaa ee Naxariis guud iyo Naxariis gaar ahba naxariista.

1. Eebe wuxuu ku dhaartay qorraxda iyo barqinkeeda (barqada).
2. Iyo dayuxu markuu qorraxda raaco.
3. Iyo maalintu markay ifiso.
4. Iyo habeenku markuu daboolo (madoobaado).
5. Iyo samada iyo siday u dhisan tahay.
6. Iyo dhulka iyo siduu u fidsan yahay.
7. Iyo nafta iyo sida Eebbe u ekeeyey.
8. Una tusay jidka xun iyo jidka Eebbe ka yaabiddaba.
9. Ee waxaa liibaanay ruuxii naftiisa daahiriya.
10. Waxaana khasaaray ruuxii naftiisa xumaan dhex geliya.
11. Thamuud waxay beeniyeen (xaqii) kibir dartiis.
12. Markuu tegey koodii xumaa (si uu hasha u dilo).
13. Oo rasuulkii Eebbana (nabadgelyo korkiisa ha ahaatee) ku yidhi: "iska daaya hasha Eebbe iyo cabbideeda".

14. Wayna beeniyeen rasuulkii, hashiina way dileen, markaasaa Eebbe si daran u caddibay dembigoodii dartiis.

15. Isaga oo aan Eebbe ka yaabaynin cidhib (iyo wax yeello).

Eebbe wuxuu ku dhaartay toddobo arrimood oo suuraddan ka mid ah, in ruuxii xaqa ku toosnaadaa uu liibaani, ruuxii jidka xun qaadaana uu khasaari.

Isla weynida, dembiga iyo xaq-diidnimaduna ay sabab u noqoto halaag iyo ciqaab.

Rasuulkuna (naxariis iyo nabadgelyo korkiisa Eebbe ha yeelee) wuxuu yidhi: "Ruux kasta oo la dhalo waxaa lagu dhalaal fidrada (Islaamka)".

Waxaa kale oo uu odhan jiray isagoo sujuudsan: "Eebboow sii naftayda cabsideeda, daahirna yeel adigaa u khayr badan ku wax daahiriye, adigaa weli u ah Sayidkeedana ah", waxaa weriyeey Imaam Axmed.

Ash-Shams (1-15).

090: **Suurat Al-Balad**

Magaca Eebbe yaan ku bilaabaynaa ee Naxariis guud iyo Naxariis gaar ahba naxariista.

1. Eebbe wuxuu ku dhaaran Magaalada (Maka ee sharfan/sharafta leh).

2. Ee aad nebiyoow deggan tahay dhexdeeda.

3. Iyo nebi Adam iyo carruurtiisa (dadka).

4. Ee Eebbe dadka wuu abuuray iyagoo dhib iyo shaqo (Adduunka kala kulmi).

5. Ma waxayse u maleeyeen inaan cidna awood ku lahayn (dadku).

6. Dadka (gaalada) waxay odhan 'waxaan bixiyey xoolo badan' (si xaqa loo hor joogsado).

7. Ma wuxuu u maleeyay (xaq-diiduhu) inaan cidna arkaynin.

8. Miyaannaan u yeelin laba indhood.

9. Iyo carrab iyo laba bishimood (dibnood).

10. Oo miyaannaan u caddaynin labada jid (khayrka iyo sharka).

Magaalada Maka ayuu Eebbe ku dhaartay, maxaa yeelay waa magaalo barakaysan Quraankana lagu soo dajiyay oo nebigana (NINKHA) laga bixiyay, Kacbaduna ku taallo.

Sidaas darteed, waa in la weyneeyo, Adduunkuna waa halgan iyo dhib.

Waase in xaqa la raacaa, loona adkaystaa.

Bixinta xooluhuna waa inay ahaataa dar Eebbe (Ilaahay hortii), maxaa yeelay, Eebbe wuxuu innagu galladaystay nicmooyin badan; sida indhaha, caqliga, afka, carrabka iyo bishimaha (dibnaha) si aad wanaag ugu hadashid.

Waddadana Eebbe wuu inna tusay si aynnu jidka wanaagga u qaadno, kan xunna uga leexanno.

Nebiguna (naxariis iyo nabadgelyo korkiisa Eebbe ha yeelee) wuxuu yidhi: "Beledkan Eebbe wuu xaaraam yeelay maalintii uu abuuray samooyinka iyo dhulka. Waana xaaraam sida Eebbe u xarrimay ilaa Qiyaamaha.

Geedkiisa lama rujiyo, waxaase la ii banneeyay saacad maalin ka mid ah, iyaduna waxay ku noqotay xaaraamnimadeedii shalay oo kale.

Ha gaadhsiiyo midka (qofka) joogaa kan maqan", waxaa weriyeey Muslim iyo Bukhaari iyo Kutubta Sunnada ee kale.

Al-Balad (1-10).

11. Ee dadku muu jiidho Jiirta.

12. Ma taqaannaa Jiirta.

13. Waa qoor la xoreeyo.

14. Iyo cunno la siiyo maalin gaajo.

15. Agoon kuu dhow.
16. Ama miskiin dhulka ku dhegey (dhibaato darteed).
17. Markaas la noqdo kuwa rumeeyay xaqa, isuna dardaarma samirka, isuna dardaarma naxariista.
18. Kuwaasina waa kuwa midigta mari.
19. Kuwa ka gaalobayse Aayaadkayaga, waa kuwa jidka xun mari.
20. Waxaana lagu dabooli naar.

Qiimaha noloshu waa in ruuxu halgamo, xaqana raaco, dhibka halgankaasna uu u adkaysto. Dadka goommoonna (baahan) wax ku taro, gaar ahaan agoonta iyo masaakiinta, si markaas ruuxu uga mid noqdo kuwa sama falay ee samirka iyo naxariista is fara, jidka wanaagsanna qaada, xumaanna ka taga.

Rasuulkuna (naxariis iyo nabadgelyo Eebbe korkiisa ha yeelee) wuxuu yidhi: "Ruu xaan u naxarriisanin keenna/kaayaga yar, aqoonsanninna xaqa ka weyn, naga mid ma aha", waxaa weriyey Abuu Daawuud.

Al-Balad (11-20).

089: **Suurat Al-Fajr**

Magaca Eebbe yaan ku bilaabaynaa ee Naxariis guud iyo Naxariis gaar ahba naxariista.

1. Eebbe wuxuu ku dhaartay waaberiga.
2. Iyo Habeennada tobanka ah (Arrafo).
3. Iyo tirada siman iyo tirada is dheer.
4. Iyo habeenku markuu tegayo.
5. Miyaanay arrintaasi ahayn wax loogu dhaarto qof caqli leh.
6. Ma ku soo gaadhay sida Eebbahaa (u galay) ku falay (reer) Caad.
7. Ee ahaa irama xooggana lahaa.
8. Wax la mid ahna aan lugu abuurin dhulka.
9. Iyo (reer) Thamuud-kii ahaa dhagaxa kuwa ku jarjara waadiga.
10. Iyo Fircoonkii dhakawyada lahaa.
11. Ahaana kuwii ku xadgudbay dhulka.
12. Kuna badiyey dhexdiisa fasaadka.
13. Markaas ayaana Eebbe ku shubay caddibaad daran.
14. Maxaa yeelay Eebbe waa u darban yahay (abaalmarinta).

Eebbe wuxuu abaal-mariyay, halaagayna kuwii xaq-diideyaasha ahaa ee nebiyada beeniyay, isna biday xoog iyo tabar (tamar).

Ruux kasta oo is kibriya oo xumaan iyo fasaad dhulka ku sameeyana wuxuu la kulmi waxay la kulmeen, wuxuuna ka cabbi weelkay ka cabbeen.

Taasina waa sunnada Eebbe, wax beddelina ma jiro.

Al-Fajr (1-14).

15. Marka Eebbe dadka imtixaano, xoolana ugu nicmeeyo wuxuu odhan (ka xumi) 'waa la i sharfay' (isagoo faani).
16. Haddiise Eebbe imtixaano, oo xoolaha ku yareeyo wuxuu odhan 'Eebbe ayaa i dulleeyay'.
17. Sidaas ma aha ee waxaydaan dhaqaalaynayn agoonta.
18. Mana fartaan in masaakiinta wax la siiyo.
19. Waxaadna aad u cuntaan dhaxal xaq darro.

20. Xoolahana waxaad u jeceshihiin si daran.
21. Sidaas ma aha ee marka dhulka la burburiyo.
22. Eebbe iyo Malaguna la yimaaddo amarkiisa, malaa'iigtoo safan.
23. Naarta Jahannamana Maalintaas la keeno, dadku waxay xusuusan waxay faleen, maxayse xusuusi tari!
24. Waxay dhihi 'shallaytee maan wanaag hormarsado'.
25. Maalintaas sida Eebbe, wax ruux u cadaabi ma jiro.
26. Wax sida Eebbe wax u xidhina ma jiro.
27. Naftase xaqa rumaysay ee xasillooneey.
28. U noqo Eebbahaa, adigoo raalli ah, lagaana raalli noqday.
29. dhexgalna addoomadayda (wanaagsan).
30. Galna Jannadayda.

Xoolo badnida iyo saboolnimaduba waa imtixaan Eebbe, mana aha jacayl Eebbe iyo necbaansho midna.

Sidaas daraaddeed, waa in wax bixinta la is falo, lana dhaqaaleeyo agoonta iyo masaakiinta, booli cunniddana la iska jiro (ilaalyo).

Nebiguna (naxariis iyo nabadgelyo korkiisa Eebbe ha yeelee) wuxuu yidhi: "Guriga ugu khayr badan muslimiinta waa guriga agoon loogu sama falo, guriga ugu shar badan muslimiintana waa guri agoon lagu xumeeyo", waxaa laga weriyey Cabdullaahi Ibnu Mubaarak.

Sidaas awgeed, waa in wanaag la hor marsadaa si raalli ahaanshaha Eebbe iyo jannadiisa loo helo iyo naf xasilloon, illeyn Qiyaame iyo xisaab baa dambaysee.

Al-Fajr (15-30).

088: **Suurat Al-Ghaashiyah**

Magaca Eebbe yaan ku bilaabaynaa ee Naxariis guud iyo Naxariis gaar ahba naxariista.

1. Ma ku soo gaadhay (maalinta) Qiyaamaha warkeedii.
2. Wejiyaal Maalintaas way dulleysnaan.
3. Waxayna qaban shaqo dhib ah.
4. Waxayna geli naar kulul.
5. Waxaana laga waraabin il kulayl daran.
6. Wax cunto ahna kama helaan oo aan ahayn cunno xun (oo wax dhibta).
7. Taas oo aan waxna cayilineynin (lagu naaxeynin), gaajana aan wax ka taraynin.
8. Wejiyaalna Maalintaas way nicmaysnaan (waa muu'miniinta).
9. Waxayna ka raalli noqon (doonaan) camalkoodii (camalladoodii).
10. Janno sarena way geli.
11. Kumana maqlaan jannada hadal macno darro ah.
12. Waxaana ah dhexdeeda il socota.
13. iyo sariiro la kor yeelay.
14. Iyo koobab la hor dhigay (ehlu jannaha).
15. Iyo barkimooyin la safay.
16. Iyo gogol la fidiyay.

Qiyaamaha iyo sida dadku u qeybsami, laba waddana uu u kala qaadi, iyo jannada iyo wanaaggeeda, iyo naarta iyo xumaanteeda; wax badan buu Quraanku ka hadlay.

Waxaase loo baahan yahay uun in loo darbado, wanaaggana la falo, xumaantana laga tago.

Rasuulkii Eebbana (NINKHA) wuxuu yidhi: "Waar ma jiraa ruux u tafo xaydan jannada, jannadu khatar ma lehee.

Eebbaha Kacbadaan ku dhaartaye waa nuur ifi, udgoon gilgilan, sar la qurxiyey, webi socda, midho bisil, haweeney wanaagsan oo quruxsan, lebbis badan iyo negaadi waligeed ah oo daar nabad-gashay iyo faakihaad iyo khudaar iyo farax iyo nicmo, meel sare oo quruxsan".

Markaasay yidhaahdeen: "Haa, rasuulkii Eebboow, annagaa u tafo-xaydan".

Markaasuu yidhi: "Dhaha, haddii uu Eebbe doono"!

Markaasay qoomkii yidhaahdeen: "Hadduu Eebbe doono", waxaa weriyey Ibnu Maajah.

Al-Ghaashiyah (1-16).

17. Miyaanay fiirinaynin (arkaynin) sida geela loo abuuray.

18. Iyo sida samada loo kor yeelay.

19. Iyo sida buuraha loo taagay.

20. Iyo sida dhulka loo fidiyay.

21. Ee waani dadka waxaad tahay waaniye e (nebiyoow).

22. Mana tihid mid xoog ku leh (qasab).

23. Hase yeeshee, ruuxii Xaqa ka jeedsada oo gaalooba (ku soo celi Xaqa).

24. Eebbana wuu caddibi caddibaadda u weyn.

25. Xaggayaga ayayna u soo noqon (khalqigu).

26. Annagaana xisaabin.

Waa in la fiiriyaa khalqiga Eebbe, laguna waano qaataa sida cirka, dhulka, buuraha, geela iyo makhluuqaadka kaleba.

Diinta Islaamkuna ma aha qasab iyo dirqi ee waa uun waano.

Hase yeeshee, ruuxii xadgudba oo fasahaad la socda waa la qaban, isaga oo ay u dambayso tii Aakhirana.

Hadalna wuxuu ku dhan yahay in Eebbe loo noqon, uuna xisaabin.

Waxaa laga weriyey Abuu Umaame inuu maray Khaalid Bini Yaziid Binu Macaawiye, markaasuu weydiiyey, 'kelmeddii ugu jilicsanayd ee uu ka maqlay rasuulkii Eebbe (naxariis iyo nabadgelyo korkiisa Eebbe ha yeelee)'.

Wuxuuna yidhi, 'Waxaan rasuulkii Eebbe (NINKHA) ka maqlay isagoo leh': "Dhammaantiin jannada ayaad geleysaan, ruux Eebbe ka carara mooyee sida neef geel ahi ehelkiisa uga cararo", waxaa weriyey Imaamu Axmad.

Al-Ghaashiyah (17-26).

087: **Suurat Al-Aclaa**

Magaca Eebbe yaan ku bilaabaynaa ee Naxariis guud iyo Naxariis gaar ahba naxariista.

1. Weynee magaca Eebbe ee Sarreeya.

2. Eebbaha abuuray khalqiga ekeeyeyna.

3. Eebbaha wax walba qaddaray, jidkana tusay.

4. Eebbaha soo bixiya daaqa.

5. Kana dhiga markaas ka dib caws engegan (qallalan) oo madow.

6. Waxaan kuu akhriyeynaa Quraanka, mana halmaameysid.

7. Wuxuu Eebbe doono mooyee, Eebbana waa og yahay waxa muuqda iyo waxa qarsoonba.

8. Waxaanuna kuu fududeyneynaa waddo fiican.

9. Ee wax waani (nebiyoow) markay wax tari waanadu.

10. Waxaa waantoobi ruuxa Eebbe ka yaabee.

11. Waxaana ka fogaan waanada ruuxa xun e.

12. Ee ah mid geli naar weyn.

13. Oo aanu kuna dhimaneynin dhexdeeda, kuna noolaaneynin (SubxaanAllaah!).
14. Waxaana liibaanay ruuxii daahir noqda.
15. Magaca Eebbana xusa, salaaddana tukada.
16. Sidaas ma aha ee dadku wuxuu doortay nolosha Adduunyo ee dhow.
17. Aakhiraase khey badan, baaqina ah (lagu waari).
18. Arrintaasuna waxay ku sugan tahay Kutubtii hore.
19. Kutubtii (nebi) Ibraahim iyo (nebi) Muuse (nabagelyo korkooda ha ahaato e).

Eebbaa sharaf badan, magaciisuna sidoo kale waa sharaf badan yahay.

Wax walbana isagaa qaddaray, jidkana isagaa kala caddeeyay.

Ruuxii fiicani jidkan san buu qaadi, ruuxii xumina jidka daran buu qaadi wuxuuna ku noolaan ma-disho ma-nooleyso (naar).

Liibaan waxaa leh ruuxii muu'min noqda, xuska Eebbe iyo salaaddiisana badiya ee nolosha Adduunyaduna aanay khaldin, illeyn Aakhiraa fiicane.

Waxaa la soo sheegeyna waxay ku sugnayd kutubihii hore sida kii nebi Ibraahim (nabagelyo korkiisa ha ahaatee) iyo nebi Muuse (nabagelyo korkiisa ha haaatee).

Saxiixu Muslim waxaa ku sugnaaday: "Eebbe wuu qaddaray maamulka khalqiga, abuuridda samooyinka iyo dhulka ka hor konton kun oo sano, Carshigiisuna wuxuu ahaa biyaha korkooda".
Al-Aclaa (1-19).

086: **Suurat Adh-Dhaariq**

Magaca Eebbe yaan ku bilaabaynaa ee Naxariis guud iyo Naxariis gaar ahba naxariistaa.

1. Eebbe wuxuu ku dhaartay samada iyo xiddigga guura.
2. Ma taqaan xiddigga guura.
3. Waa xiddig ifa.
4. Ee naf walba waxaa kor jooga ilaaliye (malag).
5. Ee dadku ha dayo (ha u fiirsado) waxa laga abuuray.
6. Waxaa laga abuuray biyo booda.
7. Kana soo baxa dhabar iyo laab dhexdood.
8. Eebbana waa karaa soo celinta dadka (Qiyaamaha).
9. Maalinta la imtixaani waxa (laabta) ku qarsoon.
10. Dadkuna xoog ma leh (Maalintaas) iyo wax u gargaara midna.
11. Eebbana wuxuu ku dhaartay samada roobka leh.
12. Iyo dhulka jeexma (waxna ka soo baxaan).
13. Ee Quraanku waa hadal wax kala bixiya (wanaagga iyo xumaanta).
14. Ciyaarna ma aha (ee waa dhab).
15. Gaaladu wax bay dhakri.
16. Annaguna waannu kaydi (abaaal-marin).
17. Ee u sug gaalada wax yar.

Naf walba waxaa ilaaliya malag, waana la xisaabin doonaa Maalinta wixii qarsoonaa la feydi.

Ee waa in qalbiga, niyadda iyo camalkaba la wanaajiyaa.

Xumaan, dhagar iyo khiyaamana laga fogaado, illeyn Eebbe cidna kama fakatee (baxsato ama badbaaddo abaalmarintiisa).

Adh-Dhaariq (1-17).

085: **Suurat Al-Buruuj**

Magaca Eebbe yaan ku bilaabaynaa ee Naxariis guud iyo Naxariis gaar ahba naxariista.

Thank You for previewing this eBook

You can read the full version of this eBook in different formats:

- HTML (Free /Available to everyone)
- PDF / TXT (Available to V.I.P. members. Free Standard members can access up to 5 PDF/TXT eBooks per month each month)
- Epub & Mobipocket (Exclusive to V.I.P. members)

To download this full book, simply select the format you desire below

